

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Kristiansand 26. februar 2014

Tilskudd fullføring av DS Hestmanden som Norsk krigsseilermuseum. Post 73, Nasjonale kulturbygg.

Viser til Vest-Agder-museets innsendte budsjettøknad om driftstilskudd for 2015.

Stiftelsen Hestmanden og Vest-Agder-museet har en intensjonsavtale om konsolidering av DS Hestmanden inn i Vest-Agder-museet. DS Hestmanden skal være rammen for «Norsk krigsseilermuseum». Konsolideringen er ønsket av Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune og en målsetning for VAM. Kulturdepartementet har satt en konsolidering som forutsetning for at de allerede bevilgede 6 millioner kroner utbetales.

Styret i Vest-Agder-museet har satt som en forutsetning for en konsolidering, at kostnadene knyttet til drift, samt gjenstående investeringer i båten for å kunne slippe publikum om bord, lar seg finansiere.

Kostnadene knyttet til drift av båten, formidlingen om bord/knyttet til denne m.v., er omsøkt gjennom en økning i Vest-Agder-museets ordinære driftstilskudd.

Det søkes her om midler til klargjøring av båten for formidling/publikumsaktivitet, ikke til videre restaurering.

Vedlagte søknad, inkludert budsjettoppsett, er utarbeidet av Stiftelsen Hestmanden og Vest-Agder-museet i fellesskap.

DS Hestmanden som nasjonalt kulturbygg

DS Hestmanden ble bygd i 1911. Båten har overlevd to kriger og er det siste bevarte skipet fra Nortraship sin flåte. Et Stortingsvedtak i 1995, markerte den formelle starten med å istandsette skipet som et minnesmerke over krigsseilerne.

Skipet var restaurert «skrogferdig» i 2011 og gjendøpt samme år. Skipet skal være et minnesmerke over norske sjøfolks innsats under to verdenskriger, dokumentere norsk skipsbygging, skipsfart og norske sjøfolks arbeidsforhold, videre bli et møtested for fredsarbeid og kulturutveksling, samt gi kunnskap om og opplevelse av vår maritime kulturarv.

Det vises for øvrig til formidlingsplan for Norsk krigsseilmuseum og oppsummerende notat som sendes inn separat.

Hovedregel om maksimal tilskuddsandel på 1/3

Istandsettingen av skipet, inkludert tiltak for å gjøre båten klar for formidling har så langt kostet 110 millioner kroner:

- Stortingets oppstartsbevilgning	6,3 millioner
- Riksantikvaren	90 millioner
- Kulturdepartementet	6 millioner (+ 6 millioner avsatt på fond)*
- Vest-Agder fylkeskommune	5 millioner
- Hestmandens venner m.v.	2 millioner

De gjenstående kostnadene (se nedenfor) er beregnet til 14,8 millioner, hvor av kulturdepartementet allerede har bevilget kr 6 millioner.

* Kulturdepartementet har tidligere bevilget kr 12 millioner for tilrettelegging av DS Hestmanden som Norsk krigsseilmuseum/formidling. Av disse er kr 6 millioner tidligere utbetalt og redegjort for fra Stiftelsen Hestmanden og Vest-Agder fylkeskommune. Kr 6 millioner er avsatt på fond i departementet til videre arbeid med tilrettelegging av skipet for formidling.

Valgt teknisk løsning, redegjørelse for gjenstående arbeider, samt budsjett

DS Hestmanden som Norsk krigsseilmuseum er et spennende prosjekt, bl.a. fordi det hele tiden har beveget seg i skjæringspunktet mellom å skulle bevares som et mest mulig autentisk kulturminne, samtidig som skipet skal tilrettelegges for formidling, slik at flest mulig kan oppleve det (her også hensyn til universell utforming m.v.).

I forbindelse med den siste bevilgningen fra Vest-Agder fylkeskommune og Riksantikvaren, ble de to enige om at båten skulle regnes som ferdig, når den kunne formidles flytende, men liggende ved kai. Dvs. uten egen fremdrift. Det er likevel ikke gjort/skal ikke gjøres inngrep i båten som vanskeliggjør en fremtidig videre istandsetting som seilende skip. Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune har i kommende politisk sak (april 2014), innstilt på Bredalsholmen dokk og fartøyvernssenter som hjemmehavn for DS Hestmanden. Dette er lagt til grunn i museets formidlingsplaner.

Det har vært utredet ulike tekniske løsninger for tilrettelegging for publikum. I den omforente løsningen er toaletter, publikumsmottak og en utstilling plassert på land. Dette gir enklere løsninger f.eks. knyttet til toaletter og publikumsmottak, enn om de skulle plasseres om bord. Bruk av eksisterende bygningsmasse på Bredalsholmen, med et mindre tilbygg, vil muliggjøre en slik løsning.

Om bord i båten vil det være utstillinger, men ikke minst mulighet til å lage tablåer og miljøskildringer som kan gi følelse av arbeidsforholdene ombord og krigsseilernes hverdag. Formidlingen av selve skipet og skipets ulike rom (maskin, bro, lugarer osv.) vil være en viktig del av dette. Ombord vil værdekk, hoveddekk, bunn av lasterom og maskinrom være universelt tilrettelagt. Øvrige deler av skipet vil være tilgjengelig for publikum med normal førlighet.

De gjenstående arbeidene det her søkes om støtte til, er knyttet til publikums bruk av båten, dvs. adkomst, trapper/trappeheis om bord osv., brannsikring, oppvarming og ventilasjon i publikumsområdene, publikumsmottak, toaletter m.v., i tillegg til utstillinger og aktivitet for publikum og nødvendige utbedringer på kaiområdet.

Budsjett*:

Varme og ventilasjon i skipet	2 800 000
Brann og sikring i skipet	1 133 000
Adkomst og publikumsflyt i skipet	2 300 000
Belysning/elektrisk i skipet	450 000
Istandsetting bygg på land, nyetablering av toaletter og publikumsmottak (inkl. innredning), universell utforming.	2 844 000
Garnering i skuteside (klargjøring for utstilling)	600 000
Utstillinger, publikumsmottak på land, kontorutstyr/maskiner mm	1 000 000
Utstillinger og annen formidling om bord,	2 500 000
Utbedringer/istandsetting/opprydning kaiområde	500 000
Margin (5 %)	700 000
Totalt	14 823 000

* Tallene bygger dels på erfaringstall, dels på pristilbud fra konkrete firma og dels på beregninger gjort av konsultentselskap som Kruse Smith, Faveo og Multiconsult. DS Hestmanden som fartøyvernprosjekt, med de utfordringer som ligger i tilrettelegging om bord, gjør det utfordrende å beregne sikre kalkyler. Mange av investeringene er også så store at de må ut på offentlig anbud. Helt sikre tall vil vi ikke ha før anbudsrunder er gjennomført, men dette kan på den andre siden ikke gjennomføres før en finansiering er på plass. VAM har ikke mulighet til selv å dekke kostnadene om disse blir større enn antatt, men vil ta ansvaret for at ambisjonsnivå da reduseres i tråd med avsatte midler.

Finansiering:

Allerede bevilget fra KUD (avsatt fond)	6 000 000
Stiftelsen UNI (brannsikring) (bevilget, se vedlegg).	1 033 000
Rest – omsøkes KUD	7 794 000
Totalt	14 823 000

Organisering av arbeidet

De omsøkte midler vil gå til klargjøring av DS Hestmanden og nødvendig omkringliggende infrastruktur, for etableringen av Norsk krigsseilermuseum/formidling av DS Hestmanden som krigsseilernes minnesmerke. I utgangspunktet ville det da ha vært naturlig at eier, Stiftelsen Hestmanden, sto som søker. På den andre siden ligger en konsolidering av DS Hestmanden/Norsk krigsseilermuseum inn i VAM, som en forutsetning for utbetaling av de allerede avsatte kr 6 millioner. Vi antar at tilsvarende forutsetninger vil bli stilt for et eventuelt økt støttebeløp. En finansieringsløsning for drift, samt gjenstående arbeider for å klargjøre skipet for formidling, er som nevnt en forutsetning fra VAM for en konsolidering. Med dette som bakgrunn, og i overensstemmelse med Stiftelsen Hestmanden, har VAM valgt å sende inn søknaden for Norsk krigsseilermuseum i VAMs navn. VAM står ansvarlig for gjennomføringen, forutsatt at de bevilgede midler utbetales VAM etter en gjennomført konsolidering.

VAM IKS følger ordinære regler knyttet til offentlige anskaffelser, her under innhenting av pristilbud eller at arbeider settes ut på anbud.

Fremdriftsplan

I tråd med inngått intensjonsavtale mellom Vest-Agder-museet IKS og Stiftelsen Hestmanden, foreligger en målsetning om en konsolidering med virkning fra 1. januar 2015. Forutsatt at tilsagn blir gitt senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2015 (oktober 2014), vil VAM kunne ha en grunnbemanning på plass i løpet av vinteren 2015. Målsetningen vil da være å kunne tilby omvisninger og et enklere publikumstilbud allerede i 2015, mens et fullverdig publikumstilbud, inkludert universell utforming i deler av skipet, vil være klart sommeren 2016. Utbetalinger vil primært være knyttet til 2015.

Redegjørelse for eierskap og driftsansvar

VAM som konsolidert museum, er et driftsselskap. Dvs. at eierskapet til DS Hestmanden også vil ligge hos Stiftelsen Hestmanden etter en konsolidering.

Ved en konsolidering legger Vest-Agder-museet til grunn at VAM som ved de andre avdelingene overtar ansvar og myndighet for drift og vedlikehold av skipet med tilhørende utstillinger og andre fasiliteter. I forhold til bemanning, vil museet vurdere hvilke kompetanse som vil være naturlig å tilsette i VAM og hvilke som eventuelt knyttes til museet gjennom tjenestekjøp. VAM har gode erfaringer med sistnevnte fra driften av Setesdalsbanen, hvor avtale med Norsk Jernbanedrift har økt sikkerheten for stabil drift. Et samarbeid med miljøer som Bredalsholmen dokk og fartøyvernssenter, Stiftelsen Arkivet, Kystverksmuseene osv. synes i tilfelle Hestmanden som naturlig.

Med bakgrunn i ovenstående redegjørelse, søkes om et ekstra tilskudd til istandsetting av DS Hestmanden som Norsk krigsseilermuseum på kroner 7, 794 millioner, ut over de kr 6 millioner som pt. er avsatt på fond.

Forholdene rundt DS Hestmanden har vært drøftet i ulike møter tidligere, både mellom departementet og fylkeskommunen og mellom departementet og museet. Vest-Agder-museet vil foreslå et møte mellom Kulturdepartementet, Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune, Stiftelsen Hestmanden og Vest-Agder-museet, som en oppfølging av denne søknaden og den innsendte søknaden knyttet til økning i driftstilskuddet.

Med beste hilsen

John Olsen
Direktør

Vest-Agder-museet

Tlf: 93007567

j.olsen@vestagdermuseum.no

Vest-Agder-museet IKS

Oddeøya 17
4610 Kristiansand

tel 38 12 03 50
post@vestagdermuseum.no

Sendes i egen forsendelse:

- Formidlingsplan
- Oppsummerende notat
- Driftsmodell og organisering